

LAUSUNTO

15.12.2010

Liikenneolosuhteet 2035
Liikenneviraston lausuntopyyntö 5909/001/2010

Suomen Latu ry kiittää Liikenneviraston Liikenneolosuhteet 2035 -suunnitelman lausuntopyynnöstä. Suomen Latu kiinnittää Liikenneolosuhteet 2035 -suunnitelmaa koskevassa lausunnossaan erityisesti huomiota siihen, että sekä pyöräilyn että jalankulun olosuhteiden asema on raportissa heikko ja toivomme niitä parannettavan kauttaaltaan. Liian vähäisen liikunnan on arvioitu aiheuttavan Suomessa 300 - 400 miljoonan euron vuosittaiset kulut sairauspoissaolojen ja sosiaali- ja terveysmenojen muodossa. Avain liikunnan edistämiseen on arjen olosuhteissa, jotka mahdollistavat aktiiviset valinnat. Pyöräilyn ja jalankulun olosuhteet ovat yksi tärkeimmistä arkiliikunnan ja työmatkaliikkumisen edistäjistä. Tämä on yksi suurimmista asiakastarpeista liikenneolosuhteiden kehittämisessä.

Seuraavilla sivuilla olemme listanneet kohtia suunnitelmassa, joissa pyöräilyn ja jalankulun asema tulisi ottaa huomioon esitettyä paremmin:

Arjen liikkuminen

”Kaupunkiseutujen liikennejärjestelmän kehittämiseksi joukkoliikenteestä ja pyöräilyn ja jalankulun olosuhteista luodaan uskottava vaihtoehto, missä se on mahdollista.” ”Pyöräily ja kävely jalankulku ovat perusliikkumismuodot, joiden edellytykset otetaan ensisijaisina huomioon kaupunkiseutujen ja taajamien liikenneympäristösuunnittelussa ja toteuttamisessa.” ”Myös infrastruktuurin toimin tuetaan joukkoliikennettä, pyöräilyä ja jalankulkua ja näin parannetaan solmukohtien toimivuutta.” ”Kolmella suurimmalla kaupunkiseudulla on tavoitteena henkilöauton kanssa kilpailukykyinen joukko- ja pyöräliikenne työmatkoilla.”

Suomen Latu toivoo, että pyöräilyn potentiaali vaihtoehtona henkilöautolle otetaan joukkoliikenteen rinnalla huomioon. Pyöräilystä tulee luoda uskottava vaihtoehto henkilöautolle ja tämän on useiden tutkimusten mukaan todettu onnistuvan vain olosuhteita kehittämällä. Pyöräily ei ole pelkästään perusliikkumismuoto, vaan myös yksi liikennevälineistä. Kävelyn sijaan Suomen Latu toivoo käytettävän termiä jalankulku, joka huomioi myös muut lajit kuten rullaluistelun, sauvakävelyn tai esimerkiksi juoksun, joita väylillä harjoitetaan. Pyöräilyä ja jalankulkua tulee tukea infrastruktuurin toimin.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen

”Liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa liikumistarvetta vähentämällä, liikennejärjestelmän energiatehokkuutta parantamalla sekä toteuttamalla infrastruktuuria, joka luo puitteet pitkälläkin aikavälillä toimijoiden energiatehokkaille ratkaisuille sekä edistää päästöttömän työmatkaliikunnan olosuhteita.”

Suomen Latu toivoo, että liikenteen liikkumistarpeen vähentämisen rinnalla kestävien liikkumismuotojen joukossa huomioidaan pyörätiet ja jalankulku ja että niiden rooli ilmastonmuutoksen hillinnässä huomioidaan raportin kyseisessä kohdassa.

Turvallisuus ja ympäristö

"Otetaan käyttöön uudet suunnittelulähtökohdat, joissa turvallisuutta painotetaan enemmän kuin nopeutta."

Uusien suunnittelulähtökohtien teossa ja käyttöönotossa Suomen Latu näkee tärkeäksi maaseutumaisten alueiden, kylien ja taajamien olosuhteiden huomioimisen. Alueilla, joilla ei ole valaistua kevyen liikenteen väylää, on maantie yksi tärkeimmistä ulkoilupaikoista varsinkin keväisin ja syksyisin. Jotta turvallisuus voidaan taata, tulisi nopeutta näillä tieosuuksilla rajoittaa asukkaiden ulkoilupaikan takaamiseksi, mikäli kevyen liikenteen väylää ei ole saatavilla. Samalla nopeuden rajoittaminen on tärkeää myös kaupunkikeskustoissa pyöräilyn edistämiseksi. Esimerkiksi Helsingissä vuonna 2005 tehdyn selvityksen mukaan 4 prosentin keskinopeuden aleneminen vähensi 15 prosenttia turvallisuuskustannuksia ja tuotti 5 miljoonan euron vuotuiset säästöt.

Vähemmällä enemmän - monipuolinen keinovalikoima ja yhteistyö

"Kehitetään liikenteen hallintaa...Kehitetään jalankulun ja työmatkapyöräilyn olosuhteita osana toimivia matkaketjuja."

Liikenteen palvelutaso 2035

Palvelutaso kaupunkiseuduilla

"Kolmella suurimmalla kaupunkiseudulla (Helsinki, Tampere, Turku) valtio panostaa joukkoliikenteeseen sekä pyöräilyn matkaketjuihin nykyistä enemmän tavoitteena henkilöauton kanssa kilpailevan palvelutaso." "Muilla suurilla ja keskisuurilla kaupunkiseuduilla valtio lisää joukkoliikennetukea sekä pyöräilyn ja jalankulun olosuhteiden infrastruktuurin tukea siellä, missä myös kunnat panostavat liikenteeseen vastaavasti."

Suomen Latu toivoo pyöräilyä ja jalankulkua nostettavaksi joukkoliikenteen rinnalle kilpailukykyisenä liikkumismuotona. Pyöräteiden ja jalankulun väylien suhteen Suomen Latu toivoo joukkoliikenteen kaltaista panostusta olosuhteisiin: suurilla ja keskisuurilla kaupunkiseuduilla valtio lisää kevyen liikenteen rakentamisen tukea siellä, missä myös kunnat panostavat liikenteeseen vastaavasti.

Palvelutaso muilla alueilla

Suomen Latu toivoo pyöräteiden ja jalankulun väylien huomioimista myös muilla alueilla vaihtoehtoisena liikkumismuotona julkiselle liikenteelle. Lisäksi jotta turvallisuus voidaan taata, tulisi nopeutta näillä tieosuuksilla rajoittaa asukkaiden ulkoilupaikan takaamiseksi, mikäli kevyen liikenteen väylää ei ole saatavilla.

Vaikutusten arviointi

Väestö ja ikärakenne

Suunnitelmassa kiinnitetään huomiota liikenneväylien ja -ympäristön turvallisuuteen ja lisätään joukkoliikenteen sekä pyöräilyn ja jalankulun rahoitusta."

Ikääntyvän väestön toimintakyvyn ylläpitämisen ja tätä kautta terveysmenojen hillitsemisen näkökulmasta arkiliikunnan olosuhteet ovat avainasemassa.

Matkaketjujen palvelutaso

Matkaketjujen osalta Suomen Latu näkee jälleen erittäin tärkeäksi kaupunkiseutujen pyöräilyver-

kon kehittämisen niin että osana pyöräverkon matkaketjuja huomioidaan pyöriteiden ja julkisen liikenteen lisäksi muut ulkoilureitit, joilla pyöräily on sallittua. Kaupunkiseuduilla Suomen Latu näkee tärkeäksi myös pyöräparkkien kehittämisen matkaketjujen tukemiseksi.

Ympäristövaikutukset

Ympäristövaikutuksissa on kauttaaltaan keskitytty siihen, miten päästöjä voidaan vähentää teknologialla. Suomen Latu toivoo, että ympäristövaikutuksia pyritään vähentämään parantamalla joukkoliikenteen, pyöräilyn ja jalankulun olosuhteita ja palvelutasoa. Luomalla hyvät pyöräilyn ja jalankulun olosuhteet ihmisten arkiympäristöön, autoilun tarve vähenee. Suomen Latu myös toivoo, että kirjausta korjataan suunnitelmaan edellä mainitun mukaisesti.

Taloudellisuus ja tehokkuus

Suomen Latu toivoo, että valtio keskittää resursseja pyöräilyn ja jalankulun väyliin ja että ne nostetaan vahvemmin myös rahoitusta koskevaan osioon.

Suomen Latu ry
Toiminnanjohtaja Eki Karlsson
eki.karlsson@suomenlatu.fi
+35844 328 3286

Suomen Latu on 225 jäsenyhdistyksen ja niiden 78 000 jäsenen muodostama keskusjärjestö, jonka tavoitteena on liikuttaa suomalaisia. Liikkumalla ja ulkoilemalla ihmiset pysyvät fyysisesti ja psyykkisesti terveempinä. Suomen Ladun tärkeimpiä tehtäviä onkin ulkoilumahdollisuuksien edistäminen, jota teemme valtakunnallisesti keskusjärjestönä ja paikallisesti latuyhdistyksissä.